

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skyggebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 153. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649681360256/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

Hvad bryder Hjertet sig om hvad Blomsten drømmer, idet den dufter saa veemodigt stærkt i Morgenduggen, der er noget langt Større, noget langt Vigtigere, der sætter dette i Bevægelse; hvad bryder Verden sig igjen om det enkelte Hjertes Længsel og Blomsterduft; mægtigere Lidenskaber, et heelt Folks Kamp og Undergang, Revolutioner i Naturen og Menneskelivet, ere dennes Drøm og Tanke.

... [den store herlige Verden] eier ogsaa bedre Blomster end de, der her voxe; den eier *Oplysningens* Blomst, hvis Duft gennemtrænger Ait, forædler og styrker det; den kjender en mægtigere Sang, end Faglens her paa Grenen, *Frihedens* store Morgensang (s. 56-57).

Tilsvarende er nøgleordene i den før citerede slutning af kap. IX igen »fornuftig Frihed» og »naturlig Oplysning». Med disse begreber står Andersen – som Grundtvig senere skulle gøre det, blot med mindre revolutionære lader – bro mellem den ny tid, der er ved at bane sig vej, og det århundrede, som fødte revolutionen, det 18. århundrede. Det er velkendt, at Andersen i religiøs henseende blev opflasket med nogle af det 18. århundredes dogmefrie forestillinger, men det er mindre velkendt, at også hans politiske holdning i de unge år var præget af det foregående århundredes centralbegreber. Begreber, som han fragter med ind i den brydningstid, han omkring *Skyggebilleders* udgivelse står lige på tærsklen til.

Nået så langt kan man passende spørge, hvad de revolutionære ideer om oplysning, frihed, fornuft har at gøre med den romantik, der besværges i naturskildringerne og markeres af digterindvielsen ved mødet med Tieck?

Endnu en gang er der grund til at fremhæve, at der med *Skyggebilleder* lægges op til en ny, en moderne romantik, der nok vedkender sig gæld til den gamle romantik, men er sig bevidst at stå i en opbrudssituation, hvor både jeg'et og omverdenen fremtræder i ny skikkelse. Er det en romantik, så er den i hvert fald helt bevidst skrevet ind i »det interessante» tidsalder, som Andersen her er den første til at markere i dansk litteratur.

En brydningens tidsalder i hjerter og samfund, en tidsalder, der